

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa D. T.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń [...] S.A. w W.
o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 listopada 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 lipca 2017 r., sygn. akt VI ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w W. zasądził od pozwanego Towarzystwa Ubezpieczeń [...] SA w W. na rzecz powoda D. T. kwotę 908.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 grudnia 2011 r. tytułem zadośćuczynienia, kwotę 161.570 zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania oraz rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwotach po 1298,84 zł miesięcznie za okres od listopada 2011 r. do listopada 2015 r., a od listopada 2015 r. w kwocie po 1525,84 zł miesięcznie, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Wyrokiem z dnia 21 lipca 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że obniżył zasądzoną przez ten Sąd rentę w sposób szczegółowo określony w punkcie pierwszym wyroku i oddalił apelację pozwanego w pozostałej części. Nie podzielił zarzutu pozwanego jakoby łączna kwota zadośćuczynienia przyznanego powodowi – 1.000.000 zł – była sumą nieodpowiednią do rozmiaru doznanej przez niego krzywdy. Sąd Apelacyjny zaakcentował, że powód doznał bardzo ciężkiego kalectwa w wieku 9 lat, będąc wcześniej w pełni sprawnym i zdrowym dzieckiem.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanego. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny rażąco naruszył art. 445 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że kwota 1.000.000 zł jest odpowiednia do doznanej przez powoda w wyniku zdarzenia z dnia 3 sierpnia 2010 r. krzywdy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania ewentualnie oddalenie skargi oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej.

Po pierwsze, ocenny charakter kryteriów wyznaczających wysokość zadośćuczynienia pieniężnego przyznawanego na podstawie art. 445 § 1 k.c. dał podstawę do sformułowania dyrektywy, według której podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 445 § 1 k.c. przez sąd drugiej instancji wskutek zawyżenia wysokości zasądzzonego zadośćuczynienia pieniężnego może być uwzględniony tylko w razie wykazania oczywistego naruszenia tych kryteriów przez sąd drugiej instancji (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1999 r., III CKN 339/98, OSNC 2000, nr 3, poz. 58, i z dnia 12 października 2000,

IV CKN 128/00, nie publ.). Skoro zadośćuczynienie ma zrekompensować szkodę niemajątkową wyrażającą się krzywdą w postaci cierpień fizycznych i ujemnych przeżyć psychicznych, to pierwszą i zasadniczą przesłanką określającą rozmiar należnego zadośćuczynienia jest stopień natężenia doznanej krzywdy tj. stopień doznanych cierpień fizycznych i psychicznych, czas ich trwania, nieodwracalność następstw wypadku i inne podobne okoliczności. Niewymierny w pełni charakter tych okoliczności sprawia, że sąd przy ustalaniu rozmiaru krzywdy, a tym samym wysokości zadośćuczynienia ma pewną swobodę. Podkreśla się, że ocena Sądu w tym względzie powinna opierać się na całokształcie okoliczności sprawy, nie wyłączając takich czynników, jak np. wiek poszkodowanego (por. m.in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 2 września 1960 r., 3 CR 173/60, OSN 1962, nr 1, poz.14, z dnia 15 grudnia 1965 r., II PR 280/65, OSNCP 1966, nr 10, poz. 168, i z dnia 12 września 2002, IV CKN 1266/00, nie publ.). Z analizy wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika, by Sąd Apelacyjny oczywiście wadliwie określił przesłanki decydujące o rozmiarze odpowiedniej sumy zadośćuczynienia lub doprowadził do dysonansu między poprawnie sformułowanymi przesłankami w ujęciu ogólnym, a zindywidualizowanymi przesłankami dotyczącymi powoda, arbitralnie i dowolnie kształtując wysokość zadośćuczynienia w sposób spełniający przesłankę oczywistej zasadności skargi.

Po drugie, skarżący nie uwzględnił, że wysokość świadczeń przyznanych w innych sprawach, choćby w podobnych stanach faktycznych, nie może stanowić dodatkowego kryterium miarkowania zadośćuczynienia przyznanego za doznaną krzywdę. Natomiast postulat kierowania się przy wysokości zadośćuczynienia sumami zasądzonymi z tego tytułu w innych sprawach, pozwalający ocenić czy na ich tle nie jest ono nadmiernie wygórowane może być uznany za prawidłowy jeśli daje się pogodzić z zasadą indywidualizacji okoliczności uzasadniających rozmiar krzywdy w odniesieniu do konkretnej osoby poszkodowanego i pozwala uwzględnić specyfikę konkretnego wypadku (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 r., II CSK 78/08, I C 2009, nr 4, str. 44, z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, OSNC – ZD 2010, nr C, poz. 80, i z dnia 19 stycznia 2012 r., IV CSK 221/11, I C 2013, nr 1, str. 45). Skarżący nie wykazał, że kwota przyznanego

powodowi zadośćuczynienia rażąco odbiega od praktyki orzeczniczej, skoro we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, sprzecznie z wyżej określoną zasadą indywidualizacji zadośćuczynienia, dokonał wybiórczej analizy orzeczeń dotyczących tej problematyki, przytoczył w większości orzeczenia sądów pierwszej instancji lub rozstrzygnięcia dotyczące osób, które nie doznały tak ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (amputacja prawej kończyny dolnej powyżej kolana, ograniczona sprawność kończyny lewej, która jest koślawą i sztywną) w wieku dziecięcym.

W konsekwencji argumentacja przytoczona we wniosku nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję kardynalnych błędów w zakresie stosowania prawa materialnego, których efektem jest orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015, poz. 1800 ze zm.).